

Chinese volksorganisatie op te richten die belast werd met de verdeling van de schaarse goederen die voor de burgerbevolking bestemd waren, en die plaatselijk de beschikking kreeg over lichte wapens om aanvallen van de communisten af te slaan, maar ook die organisatie werd een mislukking: zij werd op grote schaal door aanhangers van Mao gepene- treerd en van de in distributie gebrachte goederen en de verstrekte wapens verdween een aanzienlijk deel naar de communistische gebieden.

De verlening van 'onafhankelijkheid' aan Nanking-China bracht geen verbetering teweeg in de voor Japan ongunstige situatie. Toen Todjo eind februari '43 in de Contactraad de vraag stelde of de beleidswijziging effectief was geweest, konden de andere deelnemers aan het overleg slechts antwoorden dat hun daarvan niets was gebleken. De beleidswij- ziging had voor de bevolking in Nanking-China in hoofdzaak ongun- stige gevolgen. De Japanners bleven het gebied exploiteren maar voor de overheidstaken op gebieden als binnenlands bestuur, handel en transport die nu alle door Chinezen moesten worden uitgeoefend, kon Wangs bewind (dat ook de z.g. concessies kreeg te besturen: stadsgebie- den, in Sjanghai bijvoorbeeld, waar de Chinese soevereiniteit niet had gegolden) geen competente krachten ter beschikking stellen, '*most of the Chinese*', schrijft Irije, '*who had replaced Japanese local administrators were unskilled, incompetent and corrupt.*'<sup>1</sup>

In september '43, d.w.z. in de periode waarin de Contactraad naar het denkbeeld toegroeide om het gebied in de *Pacific* en in de *Nanjo* dat tot het uiterste verdedigd zou worden, te beperken, werd in de raad, het verzet van de legerstaf ten spijt, ook de conclusie bereikt dat het wenselijk was, vrede te sluiten met Tsjiang Kai-sjek. Japan zou daar een hoge prijs voor moeten betalen: het zou, dat werd beseft, zijn troepen uit China moeten terugtrekken. Dat zou evenwel het voordeel bieden dat meer divisies ter beschikking zouden komen om het Amerikaanse offensief op te vangen. Een voorwaarde was daarbij dan wel dat Tsjiang Kai-sjek zich van de Amerikanen en Britten zou losmaken en in enigerlei vorm een militair bondgenootschap met Japan zou aangaan. 'Het enige land', zei de minister van buitenlandse zaken, 'waarmee op het ogenblik de mo- gelijkheid bestaat om de vijandelijkheden te beëindigen, is China; het is op het ogenblik niet mogelijk, met de andere vijandelijke mogendheden de oorlog te beëindigen' (zij hadden immers Japans onvoorwaardelijke overgave geëist). 'Japans positie zou enorm versterkt worden als het

<sup>1</sup> Akira Irije: *Power and Culture*, p. 102.